

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z wniosku oskarżyciela posiłkowego Ł. K.
o wyłączenie sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego del. do Sądu Okręgowego
we Wrocławiu - P. W. od orzekania w sprawie IV Kz 1073/20 zawisłej przed Sądem
Okręgowym we Wrocławiu,
na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 17 listopada 2022 r.,
na podstawie art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym
(tekst jedn. Dz. U. 2021, poz. 154)

wniosku nie uwzględnia.

UZASADNIENIE

Ł. K. pismem z 12 kwietnia 2021 r. powołując się na art. 26 § 2 i § 3 u.SN
zawnioskował o wyłączenie sędziego del. do Sądu Okręgowego P. W. od
rozpoznania sprawy IV Kz 1073/20 zawisłej przed Sądem Okręgowym we
Wrocławiu.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że postępowanie IV Kz 1073/20 toczy
się przeciwko obwinionemu Prezydentowi W. - J. S., a sędzia P. W. jest członkiem
Stowarzyszenia organizującego okolicznościowe wydarzenia na gruntach
stanowiących własność Gminy [...]. Wnioskodawca wskazał, że obwiniony z racji
piastowanego urzędu ma wpływ na zasady komercyjnego korzystania z terenów
należących do Gminy [...]. Nadmieniał, że małżonka sędziego P. W. jest członkiem
zarządu Stowarzyszenia i właścicielką przedsiębiorstwa produkującego wino, a
swoje produkty reklamuje na terenach należących do Gminy [...]. Wnioskodawca

wskazał, że małżonka sędziego P. W. ma z obwinionym wspólnego znajomego, który aktualnie jest członkiem zarządu Województwa [...], członkiem zarządu spółek należących do Gminy [...], a także radnym Sejmiku Województwa [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż przytoczona w nim argumentacja nie stanowiła uzasadnienia dla podniesionych twierdzeń o braku niezależności sądu lub niezawisłości sędziego P. W..

W orzecnictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje się, że wzbudzanie przez sądy zaufania w opinii publicznej ma zasadnicze znaczenie w demokratycznym społeczeństwie. Stosownie do art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r., Dz.U. z 1993 r. nr 61, poz. 284 z późn. zm.), sąd powinien być bezstronny. Bezstronność zazwyczaj oznacza brak uprzedzeń i stronniczości, a jej istnienie lub brak może być sprawdzane na różne sposoby. Trybunał w związku z tym rozróżniał podejście subiektywne, tj. podejście obejmujące ocenę osobistych przekonań lub interesów danego sędziego w konkretnej sprawie, oraz podejście obiektywne, tj. podejście rozstrzygające, czy skarżący dysponuje wystarczającymi gwarancjami, aby wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze (wyrok ETPC z 10 stycznia 2017 r., sprawa nr 56134/08, Korzeniak v. Polska).

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 20 lipca 2004 r., SK 19/02, wyjaśnił, że prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd jest gwarantowane przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. W konsekwencji uprawnienie do wystąpienia z żądaniem wyłączenia sędziego jest konstytucyjną gwarancją prawa do bezstronnego sądu. Celem instytucji wyłączenia sędziego jest zapewnienie sprawowania wymiaru sprawiedliwości w warunkach optymalnych, wyłączających wątpliwości co do bezstronności sędziego. Przy czym z całą stanowczością zaznaczyć należy, że o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo subiektywne przekonanie strony o braku jego bezstronności, ale faktyczne wystąpienie okoliczności uzasadniających to przeświadczenie. Instytucja

wylączenia sędziego na wniosek nie jest związana z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości, co do bezstronności sędziego. Przy czym ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie składającej wniosek o wyłączenie sędziego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 marca 2018 r., V CSK 256/17).

Wnioskodawca po pierwsze wskazał, że sędzia P. W. może nie orzekać bezstronnie, gdyż zarówno on sam, jak i jego małżonka są członkami stowarzyszenia, które organizuje na gruntach należących do Gminy [...] imprezy promujące działalność tej organizacji, a sędzia P. W. ma rozpoznawać sprawę, w której obwinionym jest Prezydent Miasta W.. Przy czym kluczowa dla rozpoznania wniosku jest okoliczność, że zarówno sędzia P. W., jak i jego małżonka są członkami Stowarzyszenia zarejestrowanego w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem [...], które nie prowadzi komercyjnej działalności. Jak wynika z odpisu Krajowego Rejestru Sądowego, do podstawowych celów statutowych tego stowarzyszenia należy reaktywowanie tradycji uprawy winorośli i produkcji winiarskiej w regionie Polski południowo-zachodniej; promowanie winnic rodzinnych, gospodarstw agroturystycznych, produktów związanych z uprawą winorośli; podejmowanie inicjatyw na rzecz tworzenia regulacji prawnych sprzyjających rozwoju winiarstwa oraz promowanie [...] i działanie na rzecz rozwoju turystyki [...]. Tym samym, skoro ani sędzia P. W., ani jego małżonka nie uzyskują żadnych wymiernych korzyści z członkostwa w stowarzyszeniu prowadzącym działalność na gruntach należących do Gminy [...], to okoliczność ta utwierdza w przekonaniu, że wszelkie decyzje procesowe podejmowane przez niego w sprawie przeciwko J. S. piastującemu urząd Prezydenta Miasta W. będą bezstronne. Zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego przyjmować należy, że nie będzie uzależniał rozstrzygnięcia sprawy sądowej od jakichkolwiek materialnych korzyści, których i tak nie uzyskuje z tytułu członkostwa w stowarzyszeniu.

Co więcej, wnioskodawca wbrew spoczywającym na nim ciężarze dowodu nie wykazał, że małżonka sędziego P. W. jest właścicielką przedsiębiorstwa produkującego wino. W konsekwencji zatem twierdzenia o tym, jakoby reklamowała na terenach stanowiących własność Gminy [...] jako nieznajdujące oparcia w

materiale dowodowym, nie mogły stanowić faktycznej podstawy rozstrzygnięcia. Ubocznie Sąd Najwyższy wskazuje, że wnioskodawca mimo zredagowania licznych wniosków dowodowych nie zgłosił żądania pozwalającego na wykazanie ww. okoliczności.

W ocenie wnioskodawcy o braku niezależności sądu ma świadczyć posiadanie przez małżonkę sędziego P. W. wspólnego znajomego obwinionym, który jest samorządowym politykiem i członkiem zarządu spółek należących do Gminy [...]. W ocenie Sądu Najwyższego wywodzenie z faktu posiadania wspólnego znajomego, że małżonka sędziego i pośrednio sam sędzia ulegać będzie wpływom politycznym jest jedynie subiektywnym osądem wnioskodawcy. Jedynie hipotetyczne założenie o uleganiu politycznemu lobby w realiach rozpoznawanej sprawy nie stanowi wystarczającej przeciwwagi dla domniemania niezależności sądu.

[as]